

Ons nummer: 022.000603

Informatie raad/mededeling college

Onderwerp	Besteding coronagelden cultuur
Commissie	n.v.t.
Collegebesluit d.d.	19 april 2022
Portefeuillehouder	M.E.T. Bakker MSc
Team	Cultuur en Sport
Behandelend ambtenaar	R. Kapelle

Reden informatieverstrekking actieve informatie van het college

Collegebesluit

Het college besluit:

1. In te stemmen met de regeling ‘Een jaarrond cultuur’;
2. In te stemmen met de regeling ‘Leve de vereniging!’
3. In te stemmen met de publicatie van beide regelingen;
4. De raad te informeren door middel van actieve info.

Toelichting/achtergrond

In september en december 2021 ontving de gemeente Súdwest-Fryslân additionele financiële steun voor het herstel van de lokale culturele infrastructuur. In totaal bedraagt dit € 469.000,-.

Op 3 maart 2022 besloot de gemeenteraad om dit geld te verankeren in een krediet, waardoor besteding niet meer is gelimiteerd tot het jaar 2021. Om deze steun op een juiste en zinvolle manier bij de ontmoetingsplaatsen en het culturele veld te laten landen, is een juiste grondslag nodig.

Het college heeft op 19 april besloten om de financiële steun om te zetten in twee subsidieregelingen voor de lokale culturele infrastructuur.

Hierbij informeren we de raad, hoe dit besluit tot stand is gekomen.

Hoe zijn de regelingen tot stand gekomen?

De voorgestelde regelingen zijn tot stand gekomen na het raadplegen van een aantal bronnen, zoals de impactmonitor corona, de VNG gids ‘*Corona, cultuur en gemeenten (deel 1 & 2)*’ publicaties vanuit het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) en het onderzoek ‘*Leve de vereniging!*’ van het Fries Sociaal Planbureau in opdracht van Keunstwurk, Sport Fryslân en Doarpswurk.

Deze bronnen onderzoeken allen wat het effect is van de coronamaatregelen van de culturele en leefbaarheidssector. Deze bronnen zijn geschreven rondom de landelijke en / of provinciale coronasituatie. Om te toetsen of deze trends ook in Súdwest-Fryslân worden ervaren, is op verzoek van wethouder Mirjam Bakker een enquête uitgezet naar het culturele veld.

Enquête cultuur

De enquête is in het najaar van 2021 verspreid en op onze communicatiekanalen gedeeld. Het doel van de enquête was om te onderzoeken hoe de gevolgen van de coronacrisis zijn ervaren en hoe men tegen de toekomst aan kijkt. Om een beeld te krijgen hoe onze culturele infrastructuur ervoor staat, is er voor de vraagstelling gebruikt gemaakt van het analysemodel ‘creatieve cyclus’. Dit is een model waarmee een goed beeld kan worden gevormd van sterke en zwakke punten in de lokale culturele infrastructuur. *‘Het concept is gebaseerd op het gegeven dat de manier waarop mensen*

*deelnemen aan cultuur een aantal vaste stappen kent: eerst moeten er vaardigheden worden geleerd, vervolgens moeten deze worden aangewend om een creatief product te maken, daarna kan het product aan een publiek worden gepresenteerd en als er veel draagvlak voor deze kunstuiting is, zal deze wortelen in de samenleving en de basis vormen voor het ontstaan van weer nieuwe creatieve uitingen.*¹ Is dit in 1 van deze ketens een zwakke schakel? Dan heeft dat gevolgen voor de gehele infrastructuur.

In de enquête zijn daarom vragen gesteld zoals:

- *Zijn er nog genoeg mogelijkheden om uw kunsten in Súdwest-Fryslân te vertonen (presenteren)?*
- *Heeft u tijdens de crisis vrijwilligers verloren met corona als directe reden? (leren)*
- *Hoe trekt u bezoekers / leden naar zich toe? (interesseren)*
- *Zijn de opdrachten voor zelfstandigen in de cultuursector teruggelopen, toegenomen of gelijk gebleven? (produceren).*

De enquête is 68 keer ingevuld en de uitslagen kunt u lezen in bijlage 1.

In zijn algemeen kan er worden geconcludeerd dat het doorbetalen van de subsidies een grote positieve impact heeft gehad op de bestaande culturele infrastructuur. Daarnaast blijkt ook dat corona een versneld effect heeft gehad op bestaande trends zoals vermindering van ledenaantallen bij verenigingen en afname van beschikbare vrijwilligers. Dit heeft gevolgen voor de infrastructuur in het voorliggend veld. Hoewel de verenigingen en grotere instellingen vrij positief zijn over de toekomst, zolang ze maar open mogen blijven, maken vooral de evenementenorganisatoren en podia zich erge zorgen. Er blijkt niet veel verschil te zijn tussen de landelijke effecten van corona, zoals omschreven in de gids ‘Corona, cultuur en gemeenten’ en de effecten die in Súdwest-Fryslân zijn ervaren. Er is echter één onderdeel in de lokale infrastructuur dat afwijkt van het landelijke beeld. En dat is het verenigingsleven.

Het verenigingsleven in Fryslân

Regeling: ‘Leve de Vereniging!’

Het verenigingsleven in Fryslân is sterker dan dat in andere regio’s in Nederland. Dit wordt ook wel in verband gebracht met de Friese Paradox:

‘In Fryslân zouden de effecten van een afnemend verenigingslidmaatschap nog sterker kunnen zijn dan in de rest van Nederland, want in Fryslân is, zoals al aangegeven, sprake van de Friese Paradox. Dit betekent dat Fryslân, vergeleken met de andere Nederlandse provincies, te maken heeft met hoger ervaren welzijn en geluk maar lagere sociaaleconomische indicatoren. Er zijn sterke signalen dat deze unieke en tegenstrijdige situatie gedeeltelijk wordt gecreëerd door sterke onderlinge sociale verbindingen, oftewel het Mienskipsgevoel. Juist het verenigingsleven geeft gestalte aan dat Mienskips-gevoel.’²

In bovenstaande tekst staat ‘afnemend verenigingslidmaatschap’ omdat uit de rapportage van het Fries Sociaal Planbureau blijkt dat de coronacrisis een versneld effect heeft gehad op de verzwakking van het Friese verenigingsleven. Onze eigen enquête bevestigt dit beeld ook. En dat is een probleem, omdat het verenigingsleven een positief effect heeft op socialisering met leeftijdsgenoten, sociale leerkanalen voor jongeren, gezondheid, betekenisgeving en algehele tevredenheid. Daarnaast heeft het een negatief effect op stress en eenzaamheid. Om goed te kunnen wonen en werken in Súdwest-Fryslân is een sterk verenigingsleven dus erg belangrijk. De regeling ‘leve de vereniging’ geeft verenigingen de ruimte om nieuwe leden te werven, gezamenlijke projecten op te zetten, maar ook om de manier van besturen te innoveren.

¹ Uit: ‘Corona, cultuur en gemeenten – deel 1’ hulpgids van de VNG p. 8.

² Citaat uit: Leve de vereniging!

Culturele reuring

Uit onderzoeken ten tijde van de coronapandemie en onze enquête kunnen we enkele conclusies trekken:

- De lokale culturele infrastructuur heeft een klap gehad, reserves zijn uitgeput;
- Kunst en cultuur is tijdens de pandemie gemist;
- Er liggen veel producties op de plank, die door corona niet konden worden uitgevoerd.

Door middel van de regeling 'Een jaarrond cultuur' stimuleren we programmering van culturele activiteiten in het laagseizoen. Uit de evenementenkalender 2019 blijkt namelijk dat vooral in het eerste en laatste kwartaal van het jaar in Súdwest-Fryslân weinig culturele activiteiten plaats vinden. Deze eis rondom seizoen verbreding heeft effect op de lokale economie, wat de lokale culturele infrastructuur ook zal versterken. Zo stimuleren we een jaarronde culturele agenda en voorkomen we onnodige druk op de al volle evenementenkalender van 2022.

Met deze regelingen hopen we de culturele sector en het verenigingsleven opnieuw een impuls te kunnen geven.

Bijlage(n)

- Uitkomsten enquête 'cultuur en corona';
- Subsidieregeling 'Een jaarrond cultuur' en subsidieregeling 'Leve de vereniging.'

Regeling 'Een jaarrond cultuur'